

سر مقاله
<p>کودکان کار متاورسی؛ پدیده‌ای نوظهور</p> <p>محمدمهدی سیدناصری</p> <p>سوءاستفاده و بهره‌برداری نامناسب از تکنولوژی‌های مدرن، زمینه نقض کرامت و حقوق انسانی، هنجارهای اجتماعی و ارزش‌های اخلاقی را فراهم کرده است و در این میان برخی گروه‌ها از جمله کودکان و نوجوانان به عنوان گروه‌های آسیب‌پذیر، بیشتر از سایر افراد بشر در معرض نقض حقوق بنیادین و آسیب‌های جسمی و روانی قرار دارند. تکنولوژی در سال‌های گذشته با سرعت بسیار کمی در حال حرکت بود تا با خلق فناوری بلاکچین سرعت فوق‌العاده بیشتری به خود گرفت. زندگی بشر امروز با پیشرفت‌های شگرف تکنولوژی و فناوری در حوزه‌های نرم‌افزاری و سخت‌افزاری دچار دگرگونی‌های بسیار فوق‌العاده‌ای شده است که می‌توان به صراحت گفت؛ تکنولوژی ابر روایت دنیای ما انسان‌هاست و دنیای تکنولوژی توقف ناپذیر است. این رشد سریع دنیای دیجیتال، فضای سایبری و نفوذ و استفاده از فناوری‌های ارتباطات و اطلاعات بر زندگی انسان‌ها به‌خصوص کودکان تأثیری چشمگیر داشته است. باید گفت گسترش لحظه‌ای محیط دیجیتال از جمله فناوری اطلاعات و ارتباطات، شبکه‌ها، محتواها، خدمات و برنامه‌های دیجیتال، واقعیت مجازی، هوش مصنوعی، رباتیک، سیستم‌های خودگردان، الگوریتم‌ها و تحلیل داده‌ها و فناوری‌های بایومتریک در ابعاد مختلف زندگی کودکان ایفای نقش می‌کند. این زمام‌ی می‌گذرد و جلوتر می‌رویم فناوری‌های دیجیتال بیشتر خودنمایی کرده و جنبه‌های زندگی بشری رو تحت تأثیر قرار می‌دهند. تعاملات دیجیتالی به یک عنصر جدایی‌ناپذیر زندگی ما تبدیل شده و تکنولوژی‌های جدید روز به روز در حال دگرگون ساختن سبک زندگی گذشته و خلق مفاهیم جدید هستند. در این بین همه روزه اسامی پروژه‌ها و ایده‌های دیجیتالی جدیدی را می‌شنویم که هر کدام برای خود هدفی معین مشخص کرده و درصدد جلب توجه افکار عمومی هستند. یکی از این پروژه‌های جدید و نو ظهور که توجهات زیادی رو هم به خودش جلب کرده، پروژه متاورس است.</p> <p>ادامه در همین صفحه</p>

دو ماه است که به واسطه ناآرامی‌های کشور، سرعت اینترنت با کاهش جدی روبروست و شبکه‌های پرطرفدار اجتماعی هم، فیلتر است. این دست اتفاقات در ایران، مسبوق به سابقه است. ناآرامی‌های دی ۹۶، آبان ۹۸ و همچنین اعتراضات مردم خوزستان در سال ۱۴۰۰، نمونه‌هایی از این رویکرد است. گفته می‌شود ده‌ها هزار نفر از مردمی که بر بستر اینترنت و پلتفرم‌هایی مثل تلگرام، واتس‌اپ و اینستاگرام، کار اقتصادی خود را دنبال می‌کردند،

احمد علیر ضایبگی، نماینده تبریز در گفت‌وگو با «اقتصاد سرآمد» مطرح کرد

تلاش دولت در حوزه اینترنت باید رضایت حداکثری جامعه را فراهم کند

آشفته‌تر از همیشه هستند و برخی از آن‌ها حتی برای فروش محصولات‌شان، راهی ایستگاه‌های مترو شدند. در همین خصوص، احمد علیر ضایبگی، نماینده تبریز گفت: اکنون موضوع اصلی، فیلترینگ نیست، چون اساساً خیلی شاهد اینترنت خاصی نیستیم و سرعت بسیار نزول پیدا کرده است. وی افزود: این هفته‌ها به خاطر مسائل امنیتی، دولت روی به چنین تصمیمی آورده است و از آن‌جایی که این ناآرامی، اولین تجربه ما نیست...

سیده فاطمه مقیمی، عضو هیات نمایندگان اتاق ایران به اقتصادسرآمد می‌گوید

سایه شوم جنگ تجاری بر صنعت کشتیرانی

روزنامه اقتصاد سرآمد

بررسی راهبرد تجاری در بنادر کوچک در گفت و گوی «اقتصادسرآمد» با یک کارشناس حوزه دریایی و بندری

توسعه اقتصاد دریا پایه در گروی فعال سازی بنادر کوچک

۵

سر مقاله

کودکان کار متاورسی؛ پدیده‌ای نوظهور

دیگر از نسل Z (نسل زد یا نسل نت به افرادی تلقی می‌شود که تقریباً بین سال‌های ۱۹۹۵ تا ۲۰۱۰ میلادی متولد شده‌اند. این نسل از همان ابتدای کودکی وقتی چشمان خود را به روی دنیا گشودند، توانستند پیشرفت اینترنت و سایر ابزارهای هوشمند دنیا را ببینند و اصلاً به همین خاطر به آن‌ها نسل نت (اینترنت) یا بومی‌های اینترنت گفته می‌شود) را ایجاد خواهد کرد که به مراتب هم از لحاظ سواد دیجیتالی و هم سواد عمومی و اجتماعی ضعیف‌تر خواهند بود، نسلی که جز زندگی و تعامل با محیط‌ها و دنیاهای مجازی، با هیچ پدیده و احساسات واقعی از دنیای واقعی ارتباطی ندارند و متأسفانه، والدین آن‌ها به جای اینکه به فرزندانشان آموزش دهند تا در یک اقتصاد خلاق شسروع به کارآفرینی کنند، به آن‌ها کمک می‌کنند تا از محیط‌های این چنینی (اشاره به درآمد ۲۶ میلیون دلاری یک کودک از یوتیوب در سال ۲۰۲۱) کسب درآمد داشته باشند، به صراحت می‌توان گفت که؛ آن‌ها مورد سوءاستفاده گردندگان‌گان اصلی این پلتفرم‌ها خواهند بود و عملاً کودکان کار خیابان‌های متاورسی ثروتمندان دنیای واقعی می‌باشند، چراکه نسبت تقسیم درآمد بین یک گیمر و صاحب پلتفرم بسیار ناعادلانه است. روبلاکس Roblox چیست؟ روبلاکس، یک پلتفرم ساخت بازی آنلاین چند نفره است که به کاربران اجازه می‌دهد تا بازی‌های خودشان را طراحی کنند و بازی‌هایی که طراحی کرده‌اند را با دیگر بازیکنان به اشتراک بگذارند و همزمان چندنفره بازی کنند. این پلتفرم، همچنین میزبان بازی‌های شبکه اجتماعی هم هست و به‌طور رسمی در ۲۷ آوت ۲۰۰۶ میلادی توسط شرکت روبلاکس منتشر گردید و امروزه گیمرهای زیادی از این محیط کسب در آمد می‌کنند. قبل‌تر از پدیده کودکان کار متاورسی، ما شاهد اقدامات از این دست توسط فیس بوک (متا) برای ساخت محیط اجتماعی مخصوص کودکان بودیم که در زمان خوش، بسیار مورد نقد کارشناسان حوزه‌های علوم اجتماعی و روانشناسی و حقوق قرار گرفت. روبلاکس ممکن است پلتفرمی باشد که به یک مدل تجاری متاورسی نزدیک شده باشد و کودکان بسیار زیادی را هم استخدام کرده باشد تا به شیوه یاز مجازی روبلاکس درآمذزایی داشته باشند و از خلاقیت‌هایشان در این محیط‌ها کسب درآمد کنند. اما مسیر پیش روی چنین پلتفرم‌هایی، شرطی کردن زندگی کودکان است که آینده آن‌ها و کسب درآمدهای آن‌ها را مشروط به حفظ بقا در محیط‌های متاورسی می‌کند. در آخر باید گفت؛ عدم توجه به اخلاق در فناوری، سبب خلق پلتفرم‌ها و خدماتی از خانواده فناوری‌های هوش مصنوعی شده است که خارج از آرده و کنترل بشر شده است و در آینده نزدیک و با ادامه این روند، شاهد شکل‌گیری نظم نوینی از اجتماع بشری خواهیم بود. ترکیب اقتصاد گیگیبا دیجیتالی با دنیاهای متاورسی می‌تواند سبب شکل‌گیری مدینه فاسده یا دیستوپیا (دستوپیا) یک جامعه یا سکونت‌گاه خیالی در داستان‌های علمی –تخیلی است که در آن، ویژگی‌های منفی، برتری و چیزی که کامل دارند و زندگی در آن دلخواه هیچ انسانی نیست) شود، که البته تصویرپردازی که برای کودکان از دیستوپیا می‌کنند، همان تصویرپردازی کودکانه آن‌ها از آرمان شهرها است و این تصویرپردازی از دنیای آینده بسیار نگران‌کننده است که؛ چگونگی و به چه قیمتی، رهبران بزرگ فناوری این را به عنوان یک امر عادی تلقی می‌کنند؟ که در جواب منتقدان، چنین بیان داشته‌اند که نسل‌های جدید باید با چنین اکوسیستم‌هایی آشنا شوند و قوانین، قواعد و مدل‌های حاکمیتی آن‌ها را بپذیرند. تا به الان ما قواعد و قوانین کافی در مورد اقتصاد دیجیتال نداریم، به نظر می‌رسد ترکیب دنیاهای متاورسی و اقتصاد دیجیتال نه تنها قوانینی ندارد بلکه این پتانسیل را دارد تا منبع کلاهبرداری‌های نوین، تغییر رفتار بشر شود و باعث اعتیاد بیش از حد نسل Z به حلقه دوپامین دیجیتالی شود. سوالی که اینجا مطرح است و عمده توسعه‌دهندگان نرم افزاری در این خصوص پاسخ شفافی را ارائه نمی‌دهند این است که کودکان در چنین محیط‌هایی، قرار است تا کجا پیش روند؟ سوالی که بدلیل ناشناخته بودن ابعاد این تکنولوژی نوظهور بی‌پاسخ مانده و ما را یاد هزاران کارگر سلیکون ولی می‌اندازد؛ که در ابتدای شکل‌گیری این منطقه، در اختیار شرکت‌های فناوریانه بودند و حداقل حقوق را دریافت می‌نمودند. در این فضا که آسیب‌های متعددی کودکان را تهدید می‌کند، موضوع صیانت از حقوق کودکان در عصر تکنولوژی، مسئله‌ای مهم و در خور توجه است که باید در ابتدا از سوی دولت‌ها که می‌توان به ماده ۲۲ کنوانسیون بین‌المللی حقوق کودک اشاره کرد، که بیان می‌دارد: (کشورهای طرف کنوانسیون، حق کودک جهت مورد حمایت قرار گرفتن در برابر استثمار اقتصادی و انجام هرگونه کاری که زیان‌بار بوده و یا توفقی در آموزش وی ایجاد کند و یا برای بهداشت جسمی، روحی، معنوی، اخلاقی و پیشرفت اجتماعی کودک مضر باشد را به رسمیت می‌شناسند) و سایر نهادهای دولتی و مدنی و سایر متولیان امور کودکان مورد حمایت بسیار ویژه قرار گیرد. حالاً هر چند که این پدیده اجتماعی و اقتصادی جدید و نوظهور با سرعت زیادی در حال گسترش است و شاید آینده مدهوم داشتن کودکان انجام دهند، محیط متاورس در عین حال می‌تواند مکانی عالی برای کاوش و یادگیری و بالا بردن سطح مهارت‌های اجتماعی و فردی کودکان باشد. تکنولوژی بیشتر از آنکه ذاتاً فناوریانه باشد ماهیتی اخلاقی و فرهنگی و انسانی دارد و تکنولوژی به خودی خود مخرب نیست و نحوه استفاده از آن بسیار مهم است. «آینده» را انسان‌هایی می‌سازند که «امروز» کودکان، کودکان ما «امروز» نیاز دارند که خوب زندگی کنند و به حقوق‌شان برسند.

۸

جعفری بروجنی نماینده مردم بروجن در نشست علنی مجلس

باید پذیریم بین ما و جوانان زبان مشترکی نیست

نماینده مردم در مجلس تأکید کرد: باید جوانان فهیم و نیک فطرت‌مان را دریابیم، برای آنها تا گفته‌ها را بازگو کنیم، به سراغ یکایک آنها برویم به حرف‌شان، نقدشان و نظر‌شان صمیمانه گوش دهیم، باید بپذیریم بین ما و آنان زبان مشترکی نیست. امیرقلی جعفری بروجنی در نشست علنی مجلس شورای اسلامی در نطق میان دستور خود با بیان اینکه مردم در ۱۳ آبان امسال که رفراندوم دیگری را به نمایش گذاشتند و مثبت محکمی به دهان آمریکا و از نایش کویدند، گفت: امروز جوان ایرانی بیدار است و این بیداری قمره انقلاب اسلامی است، تاریخ سراسر افتخار این...

۸

یک عضو کمیسیون عمران مجلس در گفت‌وگو با

«اقتصاد سرآمد» مطرح کرد

وجود ۱۰ میلیون

تن فولاد

مازاد فرستی

مناسب برای

صادرات

۲

۸ راهکار آلمانی‌ها برای مدیریت مصرف

وضعیت تامین گاز آلمان در سطح «هشدار»

۶

سخنگوی دولت: بخش زیادی از اعتراضات امروز نتیجه سیاست‌های غلط دولت قبل است

برای دولت مثل آب خوردن بود که از همان روزهای اول اجازه دهد تا نیروی انتظامی از گلوله‌های جنگی استفاده کند اما دولت چنین کاری نمی‌کند

سخنگوی دولت گفت: برای دولت مثل آب خوردن بود که از همان روزهای اول اجازه دهد تا نیروی انتظامی از گلوله‌های جنگی استفاده کند و هر کسی را به خیابان آمد بزند و اینطور مردم بترسند و در خانه خارج نشوند؛ اما این دولت هرگز چنین کاری نمی‌کند.

به گزارش انتخاب، بهادری جهرمی در جمع دانشجویان دانشگاه صداوسیما گفت: دولت سابق بین خودش و مردم دیوار کشید، این دولت اهل شنیدن حرف مردم و رفتن به دانشگاه خواهد بود. وی با بیان اینکه اغتشاش‌گر و معترض را باید از هم تفکیک کنیم، گفت: ما پاسخ دشمن خارجی را حتماً می‌دهیم و شک نکنید اگر یکی بخوریم دو تا می‌زنیم، فقط شاید بعضی‌ها را توانیم بگویم.

وی افزود: سوال می‌شود که چرا با آشوبگران داخلی مماشات صورت می‌گیرد؟ باید بگویم من اصولاً معترضین را دشمن نمی‌دانم و اصل بر این است که این جوانان که به خیابان می‌آیند فرزندان خطاکار ما هستند.

جهرمی گفت: استراتژی دشمن این است که دولت را به جان بچه‌های خودش و این بچه‌ها را به جان دولت بیندازد. اتفاقاً دولت طی ۴۵ روزی که از وقایع اخیر می‌گذرد تمام تلاش خود را کرده که در تله دشمن نیفتد و دلیل اینکه هم گفته می‌شود با اغتشاشگران مماشات صورت می‌گیرد این است که در تله دشمن نیفتیم. بهادری جهرمی عنوان کرد: برای دولت مثل آب خوردن بود که از همان روزهای اول اجازه دهد تا نیروی انتظامی از گلوله‌های جنگی استفاده کند و هر کسی را به خیابان آمد بزند و اینطور مردم بترسند و در خانه خارج نشوند؛ اما این دولت هرگز چنین کاری نمی‌کند. چون معترضین را بچه و خانواده خود می‌داند و اصلاً کلی سرمایه‌گذاری روی این افراد صورت گرفته تا آنها مشکلات کشور را برطرف کنند. وی اظهار کرد: بخش زیادی از اعتراضات امروز نتیجه سیاست‌های غلط اقتصادی، حکمرانی و سیاسی دولت قبل بوده است.

جهرمی با بیان اینکه دولت سابق بین خودش و مردم دیوار کشید، گفت: دولت سابق بین خودش و مردم دیوار کشید و حرف آن‌ها را نشنید و با آنها امنیتی برخورد کرد و صدای آنها را خفه کرد. دولت قبل اجازه نداد صدای مردم شنیده شود و همین مسئله باعث شده تا حجم زیادی از اعتراض تجمع شود و حالت انفجار به خودش بگیرد. پس مسائل قدیمی را نباید به پای دولت سیزدهم حساب کنیم چون این دولت از همان روزی که روی کار آمد وسط مردم رفته به گونه‌ای که رئیس‌جمهور طی یک سال ۳۱ سفر استانی داشته و با احتساب سفرهای دیگر هر ماه سه سفر انجام شده است.

بهادری جهرمی در پایان گفت: این دولت اهل شنیدن حرف مردم و رفتن به دانشگاه خواهد بود و تاکنون نیز حدود ۵۵ دانشگاه فقط از بنده دعوت کرده‌اند.

در پی جریان سازی علیه مجلس؛

موسوی: در بیانیه نمایندگان مجلس حرفی از اعدام نیست

سخنگوی هیئت رئیسه مجلس با بیان اینکه نمایندگان بر قصاص قاتلان اصرار دارند، گفت: در بیانیه نمایندگان حرفی از اعدام زده نشده و بر تفکیک اعتراض و اغتشاش تأکید شده است.

به گزارش اقتصادسرآمد، سید نظام‌الدین موسوی با اشاره به بیانیه اخیر نمایندگان که در صحن علنی مجلس قرائت شد، اظهار داشت: در روزهای اخیر جریان سازی شدیدی علیه بیانیه نمایندگان کلا صورت گرفته است که ضروری است تأکید کنیم نمایندگان بر قصاص قاتلانی که خون مردم را ریخته‌اند تأکید می‌کنند، اما خوب است مردم بدانند در بیانیه نمایندگان بین اغتشاش و اعتراض تفکیک قائل شده و اساساً هیچ اشاره‌ای به کسانی که معترض هستند اما دست به خشونت یا خون ریزی نزده‌اند، نشده است بلکه تأکید شده با محاربین که مانند داعش با سلاح به جان و مال مردم تعرض کرده‌اند برخورد قاطع شود. سخنگوی هیئت رئیسه

مجلس شورای اسلامی گفت: برخلاف چارچوب سازی دروغین که رسانه‌های غربی انجام داده‌اند، در این بیانیه اشاره‌ای به حکم اعدام نشده بلکه بر «قصاص» محاربین که جان مردم را گرفته‌اند تأکید شده است. قصاص هم درباره کسانی اجرا می‌شود که جان دیگران را گرفته باشند. اینکه کسانی به بهانه اعتراض، با سلاح به جان مردم بیفتند و آن‌ها را سلاخی کنند به هیچ عنوان پذیرفته شده نیست و هیچ مماشاتی در قبال این جنایت‌ها قابل قبول نیست و باید قاطعانه با این جانی‌ها برخورد شود.

